

adımlar

KOMÜNİST PARTİ YASAL

141 - 142 YASADIŞI

Toplumsal bilinç ve anlayışta artık aşılmış olan yasakların, yasalardan hala temizlenmemiş olması, yargı kurumlarını son derece karmaşık ve bunalımlı bir duruma itmektedir. Bunun başlıca sorumlusu, 141-142-163 sorununu çözmede isteksiz davranan ve sorunu askıda bırakan iktidardır.

Üniversite, kan ve heyecan kaybına uğradı

Üniversitenin çıkmazdan kurtulması lazım, Üniversitenin ses vermesi lazım. Sıkıntısını apaçık bir şekilde ortaya dökmesi lazım (Sayfa 16)

Prof. Dr. Coşkun Özdemir.

Birlik kurultayına giderken

Birlik partisi, sosyal-kültürel, ekonomik gelişme süreçlerine aktif madahale eden, insanlık çıkarlarıyla, emekçilerin çıkarlarından yana değişirici bir rol oynayan parti olmalı (Sayfa 5)

Erdal Talu

45 Bin ton çayı kim içti

"Yap bir çay, radyasyonlu olsun" Çernobil'in kahve kültürümüze armağanıdır (Sayfa 6-7)

AGİK süreci, insani boyut tartışılıyor

Pek çok ülkenin temsilcisi azınlık kavramının yeniden ele alınmasını ve yeni bir kavramın saplanmasını istedikler. (Sayfa 10-11)

Ayşe Bilge Dicleli
Ayşe Coşkun

Fahişelik savunmak mı, mahkum etmek mi?

Fahişelik bir takım kadınların yanlışca koyalı para kazanma isteği ile vücudunu bir meta olarak satması gibi basitçe açıklanamaz (Sayfa 12)

Nimet Korkmaz

BERGAMA'DA DEMOKRASİ PANELİ

DEMOKRASİYİ BİR YAŞAM TARZI OLARAK
BUGÜNDEN KURMAYA BAŞLAMALIYIZ

Admiral Haber Merkezi - Bergama Belediyesi'nin düzenlediği genel başkan Kermes etkinlikleri içinde 1 Haziran günü ilçeli bir panel yapıldı. "1990'da Türkiye ve Demokrasi" konulu paneli SHP grup başkanı Onur Kumbarcıbaşı, gençler için yeni yönetimi Zülfi Dieckel, DYP eski genel başkanı Hüsamettin Cindoruk, gazeteci Ali Buluç ve Yeni Asya yazarı Feri Heppenka konusmacı olarak katıldılar. Jülide Güllüzar'ın yönettiği ve 6 saat kadar süren panel yaklaşık 800 kişi izledi. Güneş gazetesinin "Bergama'da milli mücadele" başlığıyla verdiği panel birçok bakımdan yeni bir politik kültürün işaretleri taşıyor.

Panelde bütün konusmacılar Türkiye'de gerçek bir demokrasi için sözlerinin önemi olduğunu ve bir önceki seçimde bir demokrasiye geçmenin en önemli sorun olduğunu savunmuşlardı. ANAP hükümetinin demokratikleşmenin önünde bir engel olduğunu, ama ciddi bir demokratikleşme için devletin birçok bakımdan yeniden düzenlenmesi ve ordunun politik yapma karışması son verilmesi gerektiği konusunda da bütün konusmacılar görüş birliğindedi.

Konusmacının büyük bir bölümlü RTT'nin tarihi tutumunun eleştirisine ayyar Onur Kumbarcıbaşı, demokrasi sorununu çözümü için seçimleri beklemek gerektiği, sandığın her şeyi halledemediği söyledi. Ülkemizde insan haklarının çiğnenmesinin çözümleri sunmaması Kumbarcıbaşı, Ayyar Toplumda içinde yerleşebilmek için de demokratikleşmenin zorunlu olduğunu ileri sürdü.

Panelde ilk konuşmacı olan Zülfi Dieckel, çoğulcu ve katıncı bir demokrasinin oluşması sorunlarının çözümünün öncelikli olduğunu, iki kumpir bir dünyadan çok merkezli ve çeşitlilik içindeki bir dünya gerektiği, bilimsel-tekniğin devrimin hızla geliştiği, karar alma süreçlerinde etirek çok önemdeki karşılaştığı ve toplumda birinin rolünün arttığı çağdaş kumpirlerde demokratikleşmenin daha da önem kazandığını belirtti.

Türkiye'de demokratikleşmenin temel sorununu, gelecekte otoriter ve hegemonyacı devlet anlayışının aşılması ve devletin toplumun ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlenmesi, ekonomik, eğitim, politik ve toplumsal faaliyet alanlarında devletin küçülmesi, yerleşim sivil toplum güçlerinin özgür faaliyetlerinin genişletilmesi olarak tanımlayan Dieckel, demokrasinin bir yaşam tarzı olarak bugünden kurmaya başlamak, durumu bugünden değiştirmek için başlamak, to-

rör, adaletli, tabuları kırıcı sürekli mücadele etmek gerektiğini söyledi.

Dieckel, TBKP'nin yanlışlarına, mücadelelerini konularını demokratikleşmeye katkısı olarak övdü, bunun dışındaki yarıları kilitli kurmadığı inşaatı vurguladı, "Özgür düşünce yola bilim, kültür, sanat, teknik gelişmeye, bütün öteki hak ve özgürlükler hiçbir zaman tam kullanılmaz" dedi ve günümüzde Kört sorununu özgürlük tartışılabilir, bunun önemi anılır.

Toplumda sınıfsal, etnik, dinel, kültürel, cinsel vb. çok çeşitli farklılıklar olduğunu, bunların çok uzun

Cindoruk, demokrasi için bir siyasi ağırlık oluşturmak gerektiğini, seçimleri beklemekle muhalefet olunamayacağını, partiler, sendikalar, toplumsal örgütler ve basın biran önce herkesin üzerinde birleşebileceği bir siyasi belge ortaya çıkarmalıdır.

siye varlığını sürdürdüğünü, aradığı gelişimi ve sorunların çözümlenmesini ancak faaliyetlere rağmen olarak komünist mutabakatla varlığını sürdürdüğünü belirtti. Dieckel, gelişimi ve dayatması hiçbir sorununu çözümlenmesini söyledi. Temel demokratik sorunların ve kurallarıyla ilkinde gerçekleştirilmesini önemi belirten Dieckel, "sinek ka-

patlaması mülkiyet eşitliğinin kazanılmasında eşitlikten özel mülkiyet sahiplerinin daha çok yararlanmasını gerektirdiğini vurguladı, o nedenle bugünden katılıncı demokrasi için, iğneler, kadınlara, müktefiden, çevre ve kültür haklarından her gün bir düzeyde karar süreçlerine katılabilmesi için mücadele zorunludur" dedi, ve özgürlüğünde bir farasla olduğunu, özgürlük için mücadele edenler artık bu farasın aralacağını söyledi.

Panel yöneticisi Jülide Güllüzar, yıllarca antikomünist propagandaından sonra Dieckel'in Bergama'da komünist olduğunu, TBKP yönetici-

Dieckel, Türkiye'de demokratikleşmenin temel sorununu, geleneksel otoriter ve hegemonyacı devlet anlayışının aşılması ve devletin toplumun ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlenmesi, ekonomide, eğitimde, politik ve toplumsal faaliyet alanlarında devletin küçülmesi, yerine sivil toplum güçlerinin özgür faaliyetlerinin geçmesi olarak tanımladı.

si olduğunu söyleyerek konuşmacıya, bu propaganda'nın nasıl anlatıldığını da soruldu. Dieckel, komünist partinin de öteki partiler gibi ülke sorunları üzerine görüş geliştiren bir parti olduğunu Kört ve Sargın'ın ülkeye döndü ve sonunda ülkeye olmalarıyla iyice görüşünde seridiğini belirtti. Güllüzar'ın konuşması sek sek zıtlarla

kesildi, Bergamah dinleyicileri, alkışlarıyla ve Dieckel'in konuşmasını gösterdikleri ilginç KP'nin meşhurluğu onaylıyorlardı.

Dieckel'den sonra söz alan Hüsamettin Cindoruk, demokrasi için bir siyasi ağırlık oluşturmak gerektiğini, seçimleri beklemekle muhalefet olunamayacağını belirtti. "Partiler, sendikalar, toplumsal örgütler ve basın biran önce herkesin üzerinde birleşebileceği bir siyasi belge ortaya çıkarmalıdır, bu öyle bir demokrasi taahhüdü olmalı ki, gelecek meclis buna gereksinim. Muhalefet partileri ebtirliyle gelecek anayasamın kanavçısı olacak bir siyasi

Bulaç, Türkiye'de devletin halkın katılımını engellediğini, Komünist Parti'sinin demokrasi için gerekli olduğunu, asker sivil bürokrasinin halkın sahici taleplerini yansıtmaması önlemesine son vermek için devletin temelden organizasyonu gerektiğini söyledi.

belge ortaya çıkarmalıdır" diye sözlerini sürdürdü Cindoruk, çoğulcu ve katılıncı, mutabakat, demokrasiyi, faaliyetlerin zenginlik aldığını, anadil yazılının kalkması konusunda Dieckel'in katıldığı bir toplantı ve KP'nin özgürlüğünü sağladığını demokrasiyi ayakta tuttuğunu belirtti.

Günümüzde özgür insanın kendi

önemini farkettiğini ve özgür insanı demir perdesi ve militanizm ile demeyi başardığını, temelde özgür insanın yabancı liberal demokrasinin yeni parseler kazandığını, Türkiye ile kitlesel demokrasinin engelleyici halkın zaman kaybetmesini anlatan Cindoruk, önemli siyasi belgenin ortaya çıkmasıyla ve millet içinde demokrasi için hep birlikte taahhüdü bulunmasıyla askeri darbeye ve 12 Eylül'ünle karşı bir millet beyannameyi oluşturacağını, milletin halkın olabileceğini ve böylece bu siyasi belgenin sonuçta anayasaya, hukuki bir belgeye dönüştürüleceğini söyledi.

Konusmacıya önce Ba'nın Üçüncü Dünya ötekleri bir bakımdan nasl sömürüldüğünü ve kendi çıkarları doğrultusunda nasl yönlendirildiğini örneklerle anlatan ve beliren Ali Buluç, daha sonra Türkiye'de devletin halkın katılımına engel olduğunu, Komünist Parti'sinin demokrasi için gerekli olduğunu, asker sivil bürokrasinin halkın sahici taleplerini yansıtmaması önlemesine son vermek için devletin temelden reorganizasyonu gerektiğini söyledi. "Hepimiz, en başta bir milletimiz eski alışkanlıklarımızdan vazgeçmeliyiz. Osmanlı varlığı, gelenekleri, tarımsalcihiğin, Jakobencilik; tennadın çıkması toplum yarattı sevimsizlikli luhat Terakki ve tek parti dönemi askarlıklarından kurtulmalıyız" diyen Ali Buluç, "bugün sağda da solda da yeni bir kuşak var, bu demokrasinin, yenileye, düzlet ve mutabakat için bu kuşak, bu umut verici" sözleriyle konuşma bitirdi.

Sen konuşmacı Feri Heppenka, Özal ve ailesinin demokrasinin önüne yer devreye ve örgütlenmelerin çözümleri sağladıkları sonra, Cindoruk'un daha önce yaptığı, muhalefet mensup milletvekillerinin parlamentoda çekilmesi önerisini destledi ve koalisyon Türkiye'nin kurtuluşu olduğunu, bunun için demokrasinin muhalefetin temel mutabakatı biran önce sağlanması gerektiğini belirtti. "Demokrasi insanın temel haklarından tavır ve eylem birliği içinde olmalıdır" dedi.

Jülide Güllüzar'ın kapanış konuşmasında altın çizdiği gibi, çok farklı ideolojik-politik görüşleri kullanan her tarafa bir araya gelmeye bir parçası getirilmesi çağrısı, gerekçe çok temel noktalarda mutabakat varması ve bir arada Bergama ve çevre ilçelerden gelen dinleyicilerin hiçbir fark gözetmeksizin demokrasinin insan haklarından yana her konuşması için alınlara desteklerini, önemli bir kazandı ve gelecek için umut vericiydi.

45 BİN TON ÇAYIN KİMYASI?

Türkiye'nin bir radyasyon haritası yoktur. Daha sonraki radyoaktif kirlenmeye ölçeklenebilir için ivedilikle bir radyasyon haritası çıkartılarak "radyasyon durumu" ortaya konmalıdır.

"Yap bi çay, radyasyonu olsun!" Çarşobin'in kahve kültürüne arzusu bu. "Şakacı millet" olduğumuz mu, "ağla-sacak" halimize güldüğümüzün mü göstergesidir bilmiyoruz.

NÜŞED (Nükleer Savanın Önlenmesi İçin Hekimler Derneği) Türkiye Çevre Örgütü'nde yaptığı "Radyoaktif kirlenme halk sağlığını tehdit ediyor" başlıklı açıklamada Çarşobin ağız paylar da sorgulanıyor, aşıklık ve saydamlık faturası sırası reflekslerin insan hayatı karşısındaki sorumsuzlukları sergiliyor:

"Çevre kirliliğinin ana başlıklarından birisi, radyoaktif kirlenmedir. Bugün arık, nükleer savaşın insanlığı son olacağına kimsenin kuşku duymaz. Böyle bir olasılığı ortadan kaldırmak için, insanlığın bugüne değin tenik olduğu en yalın soykırım araçlarına karşı dünyamız

lemen başta termonükleer kazaları da su yüzüne çıkarır. Ote yandan, nükleer güçle sahip ülkelerin yaptıkları nükleer denemeler, nükleer silah yapım fabrikalarının ve nükleer santrallerin atılan-pek çok başta etkenle de kirlenmiş olan, gezegenimizdeki yüz milyarlarca senecek radyoaktif kirlenmeye yol açmaktadır. Ülkemizdeki ise yitirilen zamanda radyasyonu paylar, büyük yerleşim merkezlerine yakın yerlerde, üstelik hiçbir koruyucu önlem alınmadan yakılmıyor. Örneğin, kısa bir süre önce Ankara yakınındaki Sarayköyde yitirilen bu işlem sonucu, yüksek oranda radyasyonu kullanan ve yamamış paylar aşıklı, toprağı kirlenmeye başlanmıştır.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanvekili Dr. Atilla Özmen, sayda 41 bin beşerle varan radyasyon olgusunu kabul etmiş, ancak, "Bu oran önemli olmadığı için, paylara çok muamele yapıldığına" açıklama-

şakızca biçimde yakıldığını, toplam 30 bin ton olan bu türden kalan belirlenmiş ve olgusunu bilimsel ölçüme dikkat çekerek; sonucu, halk sağlığı açısından kaygı verici olduğunu belirtmiştir... Damgası Kurulu, ilgili alana giren su geçirilecek dikkat çekerek kamuoyuna uyarı yapılmıştır.

1- Türkiye'nin bir radyasyon haritası yoktur. Daha sonraki radyoaktif kirlenmeye ölçeklenebilir için ivedilikle bir radyasyon haritası çıkartılarak "radyasyon durumu" ortaya konmalıdır.

2- Radyasyonun yükseltilmiş haberi veren alarm cihazları, dikkat düzeyinde ve bilimsel standartlara uygun biçimde yerleştirilmelidir.

3- Radyasyonun "zararlı" sözünü radyoaktif kirlenmeye karşı konmuş olgusu her alanda, "olmazlık" deniştir. Bu "ikişer" için, paylara getirilmeli; bu bağlamda, radyasyonu çay normal çöp işleme yapılmalıdır.

4- Ankara yakınındaki Sarayköyde açılan buharlı radyoaktif köller ve yarı yarıya paylar, uygun ve uygun koşullarda gömülmelidir. Bu radyoaktif toprak, su ve besinlerle de radyoaktif ölçümleri yapılmalı, sonuçlara göre, gerekirse yeni önlemler alınmalıdır. Kalan 45 bin ton radyasyonu çay için de, benzer önlemler uygulanmalıdır.

5- Arık tüm dünyada geçerli olan aşıklık ve saydamlık politikaları, ülkemizde de geçerli olmalı; nükleer silahların radyoaktif kirlenmeye uzanan tüm alanlardaki gerekçeler, kamuoyuna açıklanmalıdır.

Tüm dünyada geçerli olan aşıklık ve saydamlık politikaları, ülkemizde de geçerli olmalı; nükleer silahların radyoaktif kirlenmeye uzanan tüm alanlardaki gerekçeler, kamuoyuna açıklanmalıdır.

her yerinde, başta hekimler olmak üzere barış insanlarını savaşımı sürüyor. Ote yandan, nükleer çayımıza olmasın da, nükleer tehlikelerin dünyamız güdük dühü çok tehliki emeli, her gün yeni bilgiler ve kanıtlarla ortaya çıkıyor.

Çarşobin kazasının sonuçları hala tartışılır ve daha uzun yıllar da sürecektir. Çarşobin olayı, daha önce gi-

miştir. Oysa NÜŞED'in Bilimsel Danışma Kurulunun, uluslararası bilimsel komite ve Dünya Sağlık Örgütü'nün en son ölçümlerine uygun olarak yapıldığına göre, radyasyonun "en az düzey" kavramı ortadan kalkmıştır. Arık "olmazlık" ilkesi geçerlidir. Bilimsel Danışma Kurulu, radyasyonun payları 5 bin tonunun

doğası "ekonomik olduğu kadar onan dostu" olduğunu söyleyen Avusturya Ruzer firması ve yeni "super-green" bezemilerin "çevreyi hiç kirlenmediğini" duyuran BP (British Petroleum) de bulunuyor. Citroen ve Saab arabaları reklam kampanyalarını düzenlemek zorunda kalmış, British Gas, havagazının "duyurulan en temiz yakıt" olduğunu daha yanlış açıklamışlardır diye ciddi biçimde eleştirildi.

Yapılan araştırmalar İngiltere'de yapıldığı üzere ve onları reklamcılara karşı, özellikle sahte ürünlerin soner tekliflerinin daha sorulmuşları dikkatinden, yeşil tekliflerin daha fazla seçilmesini sağladığını ortaya koyuyor.

Yeşil Pazar

Bir yıl önce türler ortası çayımıza başladığını tüm ülkelerin bu

yan fiyatını artırmada kullanılıyor. Ayrıca yeşil türlerin çevreyi kirlenmesini önlemeye karşı gelecekteki maddeler kadar etkili olmeliği, örneğin yeşil eldivenler bir deterjanın etkisini bir deterjan kadar be-yutulan "benzoyaz" yapılmadığı da bir gerekçe.

Yeşil etiketli ürünlerin, (gimidi-lik) fiyatları yüksek, kalitesi düşük... Buna rağmen "yeşil" temeli bir tüketici eğilimi oldu.

İngiltere'deki Ruskam Standartları Örgütü'nde "yeşil" mallar hakkında tüketicilerin yoğun şikayetlerine bulaşlı. Bu örgüt, Mayıs 1989'dan beri pek çok firmaya dava açtı. Bu firmalar arasında "üretimde kullanılan bütün malzeme çevreye zararlıdır" biçiminde savarlarda bulunan "Persil" ve "Domestos" ile İngi-zer "Mero Surf" arabalarının kur-turucu bezinin kullandılmasından

platformunu su yada bu biçimde işle-tilmek olamaz durumda kalacaklarını biliyorlardı. Şimdi ise türler türüne-ri için "yeşil etiket" yapıştırmaları yemeyazgılarını farkendolar. Arık firmalar daha geniş bir itibarlı stratejiyi araştırmak zorundadır.

Çevre hareketinin yarıyaza eylenmesi, saygı kıyafetleri ve kınasızın sınırlı bilgileriyle onan olmasu, yeşil malların gimidiği alması sadece "ölümlerim geleceğinden kin-dinlerini sorulmuş tutar, çevre konusuna bilingli" orta tabaka... Bu be-lirli yapıdaki tüketiciye karşı, yeşil malların üreticiliği "çevreye dost" etiketli mallarda satış grafiğinin çok hızlı artışı, "yeşil satın alınması çok yaygın olduğu" anlamına geleceğ-i" belirtiliyorlar. Zaten dev süper-maket kullandıkları yeşil malları n-üretmeye her vermiş durumlarıdır.

Mülkiyet ve Çevre (2) DOĞA MÜLKÜĞÜN TEMELİDİR

Talat Ulusoy

Varlığımızın temeli doğa. Erişliğimiz varlığın-ğa ile uğrarmamız doğa değil midir? Çocuk kuşlarındaki hayatı sevgisini yaşamamızın ve erişkin-ğinde yaşamamızın insan yamında hep bir gödik kalır diye düşünürüm.

Varlığımızın temelini korumalıyız. Doğaya sahip çıkmalıyız. Burada sahip, koruyucu, aşıklı, gözeten kimseler anlamındadır. Bilgi sahibi kişi ya da zevk sahibi kimseler denken de çok anlamlı sahip sözdeğ-i olumlu anlamlandır kullanılıyor. Mutlak mülkiyet an-lamındaki sahip olmak ve mutlak malik anlamındaki sa-hip ise doğa açısından olumsuz anlamıyıyor. Koruma ve gözeteleme işleri öteden beri engel oluyoruyor.

Denenmiş sosyalizmden, işçi sınıfına vakfetilen eden parı ya da bitirilen işçi sınıfı adını mutlak sahipliği-ye. Koruma ve gözeteleme anlamında doğaya sahip çıka-bildi mi? Paris ve devlet saygının öngedde kalan be-yük çoğunluğu koruma ve gözeteleme eylemlerinden akko-yun işi engel vardı: işçi sınıfı adına mutlak sahibi olanların mutlak iktidarı ve dışında kalanların mülk-süzlüğü. İhtiyar kapitalizmden de mutlak sahipleri ve mülk-süzler bittirmiş de doğayı gözetelemeye korumaya en-gel.

Doğa, asil ya da vekil olsun, "mutlak iktidar" iddi-asındaki mutlak sahipleri istemiyor. Onlar efendi ol-sak doğayı köle gibi kullandılar. Atadan ya da efendi si-mfından kalma miras gibi görüldü.

"Koylu milletin efendisi"ni sözlü hayati ne kadar doğuluyorsa, mutlaklaştırma söylemleri "bu yurdun sahibi sizsiniz" zannedir de a kadılar yalanlıyor. Ne denmiş bir sözlü İsmail vakti: "Halk peşine isyon sürüyor, vatanımda denize giriyor!" Vatanımda mutlak sahib, halk ise mülk-süzler. Şimdi İftin eller videdina kon-sun. İnsan işleri yürtemedeki, kıyısında gezemedeki, bulgım biçimindeki denizi ne yapasın? Niye koruyup gözeten? Dolayısıyla, bir yandan üzerindeki her tür mutlak mülkiyete hayati duyan doğa, öte yandan mülki-yetin yaygınlaştırılmasını istiyor. Mülksüzlerin koru-ma ve gözeteleme eylemlerini aşmak için bu gereki-yor.

Mutlak mülkiyet = Totem

Mutlak sosyolojik ve kavram. Üretici güç-ler ve üretim ilişkileri, yani üretimin belli bir duruma belli mülkiyet biçiminde denk düşüyor. Anas işi humusla bitimiyor ki Mülkiyet, belli bir üretim tarzıyla emeklenilmemesi için büyük sistemi ve hayat sanatı bile etkileyen bir kültür özellikliği ayrı bir yapısalık kazandı, bir önyapı kurumu oldu.

Yazılım son çevreye değen ekolojik dengeden harla bozulmadıkla hukukun bir ilişki ve bir kültür olarak mülkiyete pay, en az onun tabakasını deniz gazların-ki kadardır. Dolayısıyla yapılmaları bir çevre işi sa-vaşını, insan yaşamı, ekonomide gücünü, toplumdaki say-gınlığını, aşıyetine iktidarını ifadesi ve aracı duruma-ğın olmuş olan mülkiyet anlayışında da köklü değişim, yenilerine arayışları zoruyor.

Mehdi gelececek

Doğa üzerindeki mutlak iktidarı, bu anlamda sa-hiplik ya da efendilik yapıyor, koruma ve gözeteleme eyle-mi üzerinden bir toplumdaki söyleme gerekçesi yeni mülkiyet anlayışını belirlemek için. Doğaya itiraz ve emiryaşlığı en büyük aygıtı kalacak yeni bir mülki-yet.

Ekonomik-politik ve kalkınmada etkili aşından ekonominin kapayamada sorunun tartışılması son-kom. Yapılması kaçınılmaz, ekolojik-politik çevreleş-me yaklaşımları. Bunun için üretim tarzında bir de-ğişlikli beklemeye gerek yok. İlk adımda oklar, çevre sorunları aşından "mülkiyet hukuku" ve "mülkiyet kültürü"ne geçirmek yeter.

HEYECAN

Türkiye Birleşik Komünist Partisi (TBKP), Türkiye İşçi Partisi (TİP) ve Türkiye Komünist Partisi (TKP)'nin birleşmesi ile oluşan, işçi sınıfı ve öteki kent ve köy emekçilerinin, aydınların, gençlerin ve kadınların, Türk ve Kürt Marksistleri'nin sınıf esasına dayalı Marksist Partisi'dir... (TBKP Programından)

TBKP Kurucuları toplu halde (Ademlar Arşivi)

□ Yakın Ergüdoğdu

Mavi Tremde bir yolcu. Kucağında kocaman bir çanta. Sumsıkı sarılmış çantaya. Kalkarken, otururken hep yanında. Uyurken çantasının sapını koluna bağlıyor. Uykusunda ararsa fırlayıp, çantasını kontrol ediyor. Anlıyor ya varlıyor. Çanta yine yanında. Lokantada, otelde, hiç ayrılmıyor çantasından. Belli ki önemli şeyler taşıyor...

70 yıllık bir özelemin, yasalda parti kurmanın heyecanını taşıyor herkes. Resmi bayramının son hazırlıkları yapıyor. Kışa-doluşu evrak tek tek gözden geçiriliyor. Evraklar, imzalar, herney tamam... Bir öfke parti'nin kuruluş belgelerinin tayıyan yoldaş. Artık, bir kuş gibi hissediyor kendisini...

4 Haziran Pazartesi saat: 10.30. Partisi kuruluş evraklarını T.C. İçişleri Bakanlığı'na götürecek olan parti kurucularından Dr. Nihat Sarğın, Haydar Kutlu, Mehmet Bozşık, Yüksel Selek, Fatma Ayınur Hayralıoğlu ve Rasih Nuri Heri çoğulu bir kalabalık tarafından

Haluk Gerger:
"Sosyallerin Birlik Partisi'nin hedefleri ile TBKP'nin yasalda kuruluşu örtüşmektedir. TBKP'nin olumlu, tarihsel katkılarını devam edecektir. Biz bu adımı alkışlıyoruz..."

çiçekler ve alkışlarla uğurlanıyorlar. Meraklı bir bekleyiş kapılıyor geride kalanlar.

Saat 11.02. T.C. İçişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Mustafa Çetin, TBKP heyetini makamında kabul ediyor ve kışa-doluşu evrak, kuruluş başvuru dilekçesini imzalayarak alıyor.

Herkes birbirini kucaklıyor, kutluyor. Arzulara binmiş Maltepe'deki Genel Merkez binasına geliyorlar. Çoğu donuk noktaları çıkıyor. Önceden hazırlanmış ve üzerinde "Türkiye Birleşik Komünist Partisi Genel Merkezi" yazılı tabakla alkışlar arasında binaya asılıyor. Herkesin gözleri nemli. Emektar bir yoldaşın, "bu iş yarım saatte bitiyormuş, 70 yıl niye beklemişiz?" şeklindeki esprisine, Kutlu yoldaş: "İşte o yarım saati alabilmek için..." karşılığını veriyor...

İlk Basın Toplantısı

TBKP'nin resmen kuruluşu üzere ilk toplantı kazananların ardından, Ankara'da Metropolit Kültür Merkezi'nde bir basın toplantısı düzenleniyor. Toplantıya, Demokrasizm Kuruluşu adına Sadun Aren, Birlik Partisi Girişimi adına Haluk Gerger, milletvekilleri Kamil Atıkoğlu, Ekin Dikmen, Hüsnü Okçuoğlu, kalabalık bir izleyici ve gazeteci topluluğu katılıyor.

Kurucular Kurulu adına konuşan Dr. Nihat Sarğın: "TBKP işçi sınıfının devrinci partisi, her sınıf, demokrasizm, yurtseverlik ve enternasyonalizmin, alın, hümanizmin ve sosyalizmin partisi olacaktır. TBKP artık yasalda, Şimdi 141-142 yasasıyla 'güçlü' şeklindeki konumuzun alkışlar arasında tamamıyla ve sözü Sadun Aren'e bürünüyor.

Aren'in: "TBKP'nin kuruluşu demokrasizm açısından önemli bir olaydır. Atılan bu adım destekliyoruz" sözleri alkışlarla kesiliyor.

Bu kez Haluk Gerger söz alıyor. "Sosyallerin Birlik Partisi'nin Girişimi Yürüme Kurulu yaptığı açıklamada, ilkönce tohumları yekün, diğünce ve öpülenine işgürlüğü sınırlamalarına son verilmesi konusunda alınmış cümlesi. TBKP'nin yasalda kuruluşu buna hizmet edecektir. Biz, bu adımı alkışlıyoruz." diyor.

Milletvekilleri, Kamil Atıkoğlu, Ekin Dikmen ve Hüsnü Okçuoğlu da Aren ve Gerger'in açıklamalarına katıldıkları belirtilen TBKP'nin kuruluşunu selamlıyorlar.

Kurucular Kurulu Toplantısı

Aynı gün saat: 14.00'de TBKP Kurucular Kurulu toplantıyor. TBKP tüzeğine uyarınca gizli oy-açık sayım esasına göre yapılan seçime Dr. Nihat Sarğın TBKP Genel Başkanlığı'na, Aslıda adları belirlenen 35 kişiyi TBKP Genel Yürütme Kurulu'na seçiyor. GYK, yedek üyeleri, Merkez Disiplin Kurulu, Merkez Denetleme Kurulu, Denetçiler ve yedek üyeleri belirliyor.

Kurucular Kurulunun yaptığı seçime göre Genel Yürütme Kurulu (GYK) şu isimlerden oluşuyor:

Nihat Sarğın, Haydar Kutlu, Yusuf Kızı, Endal Tala, Zekiye Dicleli, Abdurrahman Atalay, Yüksel Selek, Talat Ulusoy, Hatice Ceylan, Necmi Demirci, Atilla Tanıkan, Toygan Erastan, Şeref Yıldız, Ahmet Kardam, Şahabettin Bakıran, Şamil Şimşek, Zakarya Mıldanoğlu, Ali Hikmet Farat, Yalçın Ergüdoğdu,

TBKP Genel Başkanı ve Genel Sekreteri, E. İsmail ile görüşüyor

ğın, Ömer Ağın, Cengiz Altınok, Mebusa Tekay, Hamdi Maskar, Bekir Benli, Vedat Pekel, Ali Fuat Vardal, Osman Özdemir, Bülent Karatay, Necip Tırpan, Tuncay Serer, Bilal Özdemir, Haluk Tan İçpeki, Nevzat Demirgöl, Ziya Yavuzcu, Musa Kaya.

Yedek Üyeler: Yusuf De-

ğın, İlhan Özsoy, Ahmet Macit Bilge, Cihan Şençoğur, Abdullah Aksay, Ayşe Yanık.

Yedek Üyeler: Halil Erol, Necdet Yıldırım.

TBKP Kurucuları ise şu isimlerden oluşuyor:

Abdullah Aksay (içiş), Mehmet Ali Bekmez (içiş), Bülent Ufuk Atay (Gazeteci),

Emektar bir yoldaşın "bu iş yarım saatte bitiyormuş. 70 yıl niye beklemişiz?" şeklindeki esprisine, Kutlu yoldaş: "O yarım saati alabilmek için..." karşılığını veriyor.

mırcı, Mustafa Dağcı, Gür Hazar, Gencer Uçar, Celal Deniz, Mustafa Erdoğan, Hüsnü Güzel, Hasan Bektaş, Aladdin Tay.

Merkez Denetleme Kurulu: Rasih Nuri Heri, Ayınur Hayralıoğlu, Mehmet Salmanoğlu, Saadettin Uçkun, Birol Baygın.

Yedek Üyeler: İdris Erdiç, Mehmet Ali Alçinkaya.

Merkez Disiplin Kurulu: Mehmet Bozşık, Haydar To-

Beğtaş Ayvar (esnaf), Şahabettin Bakıran (avukat), Mehmet Ali Bekmez (öğretmen), Hasan Bektaş (içiş), Bekir Benli (toruncu), Ahmet Macit Bilge (yapı teknisyeni), Mehmet Bozşık (emeli işçi), Hatice Ceylan (mühasebeci), Ayten Çakır (işletmeci) Necmi Demirci (makina mühendisi) Ahmet Ekinli (doktor), İdris Erdiç (emeli işçi), Vahit

TBKP Genel Başkanı ve Genel Sekreteri, ilk basın toplantısında

, en genç partisi resmen kuruldu

AN VE COSKUN

TBKP Genel Başkanı ve Genel Sekreteri, S. Demirel ile

Ankara'da artık TBKP de var.

Eroğlu (esnaf), İsmet Erol (emekli hava astsubayı) Mehmet Ali Evci (sendikacı), Aynur Fatma Hayrulloğlu (işçi), Selim Horaz (serbest), Rasi Nuri İleri (yazar), Hasan Kırıyol (öğretmen/yanar), Hamdi Maskar (yurtidanda işçi), Nihat Okal (işçi), Halil S. Öymen (emlakçı), Osman Özdemir (işçi), İhsan Özturan (esnaf), Ahmet Nihat Sargun (doktor), Yüksel Selek (öğretmen), Tuncay Sezer (doktor), Necip Tirpan (mühendis), H. Gencer Uçar (muhabbeci), Sadettin Uçkun (mühendis), Naci Yağcı (serbest), Ayaz Yavuk (esnaf), Neddet Yıldırım (işçi)

B'na giderek, Bahçelievler Katliamı'nda öldürülen 7 TIP'lıdır Sendar Altın ve Gürkan Güres ile. Deniz Gemiği, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan, Enver Gökeç, Naci Hacıoğlu, İlhan Erdost, Necdet Bulut, Nail Sevrer, Atilla Arsan'ın mezarlarını ziyaret ederek saygı duruşunda bulunuyor.

Demirel: TBKP Genel Başkanı Sargun ve Genel Sekreteri

Kutlu siyasal parti ziyaretlerinin ilkinin DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel'e yapıyor.

Demirel: "Ani-komünist bir insan olarak, farklı görüşlerin varlığına karşı değilim. Mevcut zeminlerde kalıp, mevcut mücadele birimlerinde taktikler kullandık hiçbir şey olmaz" diyor.

İnönü: DYP Genel Başkanı Demirel'in ardından SHP Genel Başkanı Erdal İnönü ziyaret ediyor. İnönü: "biz düşünce suç kavramını kabul etmiyoruz. TBKP'nin kuruluşuna olumlu bir gelişme olarak kabul ediyoruz" şeklinde yorumunu aktarıyor.

Türk-İş: İletişim kuramayarak TBKP yöneticileri ile bul-

TBKP Genel Merkezi
Adres:

Gazi Mustafa Kemal
Paşa Bulvarı 47/5
Maltepe - Ankara

Tel: 230 08 75

Türkiye'nin en küçük, en genç partisi TBKP resmî kuruluşunu böylece noktallıyor.

ŞİMDİ NE OLACAK?

GYK'nın İlk Toplantısı

TBKP Genel Yürütme Kurulu toplantısı saat: 17.00'de toplanıyor ve yeni tüzük uyarınca gizli oy-açık sayım ilkesine göre yapılan seçimlerle TBKP Genel Sekreterliğine Haydar Kutluoğlu, Genel Başkan ve Genel Sekreteri birlikte 11 kişiden oluşan Merkez Yürütme Kurulu'na geçiyor.

Yusuf Kızılcı, Erdal Talu, Zülfi Dicleli, Abdurrahman Atalay, Yüksel Selek, Tuncay Uluşoy, Halice Ceylan, Necdet Demirel ve Atilla Tanıkan'ın görüşleri.

İlk Ziyaretler

Ankara'da TBKP Kurucuları ve yöneticilerinin oluşan bir heyet 5 Haziran günü saat: 11.00'de Ankara'daki ziyaret ediyor ve üzerinde "Türkiye Birleşik Komünist Partisi-TBKP" yazılı çelenkleri Atatürk'ün mozolesine bırakıyor.

Karşıyaka Mezarlığı: TBKP Heyeti aynı gün, İnsan Hakları Democesi yöneticilerinin Muzaffer İlhan Erdost'un da katılımıyla Karşıyaka Mezarlığı'na

Ö Muhtemmel Özdemir

Şimdi ne olacak? Ne zor sorudur bu. Hani, için uyarıldılar, dinlenip de beklemelerden sonra arzuladıkları sonucu ulaşıyorlar da birden bir boşluk doğuyor içlerinde. İşte oyle bir ruhhalı yatıyor bu sorunun altında. Bir bekleniyordu anlatılır gibidir. Şimdi özgülü adete dönüştürülmüş, "ne olacak" sözünü işi meşhurlar, bilemeyenler ümitsizdir sarılı. Soruyu sorulduğunda bir ürperti doğuyor göğüsüne ve beyinine.

Siyasi hayatımızın 16. partisi, Türkiye Birleşik Komünist Partisi kuruldu. Sonu bunlarla ilgili.

Komünist Partinin kuruluşuyla birlikte, kadim devletin onlarca yıllık hukuk anlayışında belirgin değişiklikler yüz tuttu. Bir gün önce kuruluğa dikkatini alan resmî merciler, artık gün Ama Kabil'de KP kurucularına devlet protokolünü uygulamak için talimatı yayın döktüler.

Kadim devlet oğunu, tutum anlayışını, Tuzum anlamadıkları, kendi kendilerine geliyor. O nedenle şimdi, ofisleri çözülmüş bir hukuk müdairesi'ni görüyor. Anayasa ve siyasi partiler kanunları tartışmanın ana konuları olacak. Rejim sorunu her zaman olduğu gibi gündemin baş sıralarında yer alacağından olumsuzlarının dayanışmaları bir bir safdışı etmek, ciddi bir

mutlaka temizliği yapmak şart oldu.

Hukuk müdairesi ideolojik-politik öğelerle sarmalıyor. 141-142 ve 163. maddeler ve benzerleri tüm özel ve toplumsal hayatımızı düzenliyor. Başka deyişle, T.C. yurttaşlarının yapması yasakla düzenlenmiş durumdur. Öyle ki, bu maddeler eylem devlet evlenmeden seyahat etmeye, doğumdan ölümüne ömrünün her anına, her saniyesine müdahale edebiliyor. 142. maddenin 3. fıkrası marifetle karşılanmaz deneyecek. "Millet" diyor, gulsun zedelememize karşı onemler geliyor. Ancak "millet" hâler içinde yaşamamıza izin vermiyor. Doğulardan insanı karakteri yok sayılıyor.

Yapılan kamuya araştırmalarına göre, geçen yıl nisan ayında 141-142. maddelerin kaldırılmasından sonra oyların oranı % 36 düşmüştü. Bir yılın nisan ayında ise oran % 56 civarına buldu. Bu arazı oranında en büyük etken Ceza Yasa-sının ilgili maddelerinin kamuya-sın bilimsel, kavramı hale gelmesidir. Yani, 141-142. maddelerin içtenli-yapılmaması düzenli olarak öğretilmektedir, kaldırılmasından istenilen sayı çıkıyor.

Bu saptama önemli. Kamuya-sın oranı baskın ve doğruluk mutlak-olmadıkça yeni hâmlerle mutlak-

da hükümet çevreleri konuyu sulandırmaya, en azından zevahiri kuramaya yönelebilirler. Son hazırlanan tasarıda kökle bir değişiklik yerine kısmi tedbirlerle sınırlandırma nitele-tir ortaya koyuyor. Oysa bilimsel, bu maddelerin kaldırılmasıyla her şey bilyecek, tersine her şeyin elde edilmesinin başlangıcı olacaktır. En başta binlerce insan yeniden özgürce politik faaliyetleri buluna-bakına kavuşacaktır. Bilindiği gi-bi, 141-142 maddelerin siyaset ya-sağı kapamama getiriyor. İktisat, çok sayıda insan düşünce suçları olmaksızın kurtulacak, bir yandan binlerce yıl hapis yatağı korkusu ortadan kalkacaktır.

Bu şekilde, toplumsal politik ya-randa köklü bir normalleşme sü-recinin adımı atılabilir. Ancak bu-cunun için devletin, bürokrasi ve to-pumsal yaşama müdahale imkânları-nı, sınırlandırılması şart olacaktır. Devlet tektirlikde, özürmekle yök-ler refahlaştıkça şüphelerle büyüyor-ektedir. Bu gerçekliğin içinde, şimdiki amaç belirlenmiş doğruluk, yakın meşhure bürokrasi ve toplumsal ya-sama gerçekleştirmenin birinci adı-mı haline gelecektir. O zaman, kaza-ların gailiye delomemeleri, kaza-ların içinde yürütmek gerekliliği aya-lanabilir.

Şimdi Ne Olacak? Sorunun ko-münistlerden önce yitirdiği de zor-

lukları var. Dtn, aleni hakaretlere uğramış insanlara belensen bir il-gün, sempatisin olduğu durumunduy-du. Magdiyetin biter gün bir avan-tür. Şimdi, kendi özgürlüğünde için mücadeleleri genel doğruluk mü-dacelerine dönüştürülecek politi-kaları belirlemeye, Amaca uygun tüm girişimleri komünistleri yaza-rında görebilmeli, onların desteğini hissedebilmelidir. Magdiyetin yeye-re, politikamın, yeni görüşlerin de-kişi öne çıkabilmelidir.

Bu geçerde yasalık müdacele-tini sürdürüyor. Yeni meşhurelere ha-zırlanıyor. Önemli olduğu da kam-u-yu yıkılmıyor. Tuhaf karışım-ama kurulamıyor. Kuruluş fa-liyetleri geliştirmek duvarı yekma-yonundaki adanmalarla geçile-de-bilir. İl ve ilçelerin ağırlama, yerel ve ulusal düzeyde etkili bir kam-u-yu çalınması, mütela ve ulusal politik girişimlerle hukuku yıkması amaçlayan TBKP'nin miyonumun gerçekleştirmesi sağlayabilir.

Söz konusu miyon yayında karışık bulduğu elinde geniş te-banları birliğin olanak ve potansiy-leri de arınacak. Çok geniş kesim-len Marksizden ortak politik fa-liyetine, toplandı, etkili bir yedek-gahına, yeni yozlaşarak. Birlik, özgürlük maddeleri içinde serpilip geliştirecek.

AGİK SÜRECİ VE YENİ BOYUTLARI

□ Ayşe Rıza Dilek

Anladık Türkiye'de de yıl-
dış 33 Avrupa ülkesi, ABD ve
14 Ağustos 1975'de Helsinki'de
Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferan-
sı'na (AGİK) sonuç belgesini
imzaladılar. Bu süreçte bu ka-
de uzun ömürlü olabildiğini dü-
şündük müydü? AGİK'in hazırlık
çalışmaları 1960'larda somutlaşma-
ya başlamış, gel-gitti gelişmeler-
den, dışpolitik kimi zaman kopma-
sından geçerek sonuca ulaşmıştı.
1980'lerin başlarında çatışma po-
litikalarını sürdüren, büyük kimsiyi
"Helsinki ruhu oldu" yorumlarına
yöneltilen, ana çatışma politikasının
en sert biçimleri aldığı dönemlerde
bile AGİK toplantıları aralıksızla-
da, yoğun polemiklerle de olsa, ste-
du. 1990'ların başında ise, iki kamp,
sosyalist ve kapitalist kamp arasın-
daki çatışma tarife katıyordu. Ana
büyük Avrupa politikasının He-
vel, Genscher, Mitterand, Eyskens ve
Scheidtman gibi önde gelen isimler,
geleceğin Avrupa için AGİK'in
sağlam bir temel olduğu görüşünde
birleşiyorlar.

AGİK sürecini diri tutan en
önemli etmenlerin başında, kuşku-
suz ki nükleer savaş tehlikesi geli-
yor. Sosyalist ve kapitalist kampın
elinde bulunan nükleer silahlarla yü-
rütülecek bir savaşın önlenmesi, iki
büyük savaş yaşamış olan Avrupa
devletleri açısından ister istemez
öne çıkan bir görev niteliğindedir.
Böyle bir ortamda devletlerarası
ilişkiler, özellikle de farklı toplu-
m sistemlere mensup olarak arın-
dıkları, ancak herkesin kabul ettiği
ve reddedemeyeceği bir temel
üzzerine oturabilir. İnsanlığın ve
devletlerarası ilişkilerin tahdiden
gerekli sonuçlar çıkartıldı ve He-
lsinki ilkeleri belirlendi:

Egemenlik haklarına saygı; kuv-
vet kullanıma ve kuvvet kullanı-
ma tehdidinde bulunmama; insan-
lık dokümanları; bütün ülkelerin
toprak bütünlüğüne saygı; ulus-
mazlık komünlerin barışçı yollarla
çözülmesi; ilişkilerin karışıklıma-
nın insan haklarına, temel özgürlük-
lerine, dıştine ve insan özgürlüğü say-
gı; halkların eski haklarına ve kendi
yazgılarını belirleme haklarına say-
gı; eşitlik temelinde bütün ülkelerin
işbirliği; bütün ülkelerin barış ve
dünya güvenliğine saygı; ilişkiler
kurma, devletler olarak üstlenen
yükümlülüklerine sadakat...

Bugün Türkiye, medeni, politik,
ekonomik, sosyal, kültürel ve diğer
alanlardaki insan haklarına ilişkin
yasalarını ve yönetmeliklerini geliştirmek
gerçekleştirmek ve bu hakların
kullanımını garanti etmek yükümlülüğüne
girmiştir.

AGİK sürecini diri tutan en önemli etmenlerin başında,
kuşkusuz ki nükleer savaş tehlikesi geliyor. Sosyalist ve
kapitalist kampın elinde bulunan nükleer silahlarla yürütülecek
bir savaşın önlenmesi, iki büyük savaş yaşamış olan Avrupa
devletleri açısından ister istemez öne çıkan bir görev
niteliğindedir.

Helsinki Sonuç Belgesi'nde de
yazılı olduğu şekilde, 35 devlet, bu
işlemleri nasıl uygulandığını ve sü-
recin nasıl işlediğini ilişkin olarak
izleme toplantıları gerçekleştirdi.
4 Ekim 1977 - 9 Mart 1978 Belgrad,
10 Kasım 1980 - 9 Eylül 1983 Mad-
rid, 4 Kasım 1985 - 19 Ocak 1989
Vienna toplantıları bu niteliktedir.
Buradan sonraki ana toplantı: 24
Mart 1992'de Helsinki'de başlaya-
caktır.

Dünya politikasının insancıl boyutu

Açıkta ki, yukarıda sayılan ilke-
lere bütün devletler kelimenin kelime-
sine uymadılar. Her bir toplantı, mu-
azzam tartışmalarla, bir kelime yü-
zine aylarca görüşmelerle yoğun açtı.
Ne ki, böyleleri bir platformda, bütün
devletlerin karışık olarak insanlık
tarafından sürgüne gönderilmiş
insanlık dışı davranışları birbirlerini denet-
lemeye AGİK ilkelere uygulan-
masına elverişli bir ortamda kabul
edilmesi, diplomada önemli bir ka-
zanımdır ki, AGİK'İ AGİK yapan
bir başka temel etmen kararların bu-
yük-küçük, çok gelişmiş-daha az
gelişmiş denemeden, bütün devletle-
rin mutabakatı ile alınmasıdır. Bu
aydan Helsinki süreci, yalnız bugü-
ne kadar gelecekte kalmamıştır, ya-
ni zamanda gelecekteki de hiçbir
devletin vazgeçemeyeceği bir pla-
tform durumundadır.

AGİK sürecinde önemli bir ka-
zanımdır, 17 Ocak 1984 - 19 Eylül
1985 arasında, Stockholm'de düzenlenen
Avrupa'da güven ve güvenlik ön-
lemleri ile silahsızlanma konferan-
sıyla sağlandı. Bu konferans, kar-
şılıklı olarak kuvvet kullanıma yükü-
mlülüklerini üstlenmenin yanı sıra, silah-
sızlanma konularında yerinde
denetim ilkesinin benimsenmesi, Ye-
rinden denetim ilkesinin benimsenmesi, da-
ha sonra çok önemli bir silağın
gürec ve yalnızca SSCB ve ABD
arasında imzalanmış Avrupa'da orta

AGİK'te Türk heyeti başkanı Ali Bazar

menzilli nükleer roketlerin saldı-
rım yapılmaması değil, daha sonra
ki tüm silahsızlanma sürecinin daha
bir ögesi haline gelecekti.

AGİK sürecindeki ikinci önemli
dönem noktası, Viyana'daki top-
lantıda sağlandı. Bu toplantıda, bir yan-
dan Stockholm konferansı ile ye-
cek olan Avrupa'da güven ve givencilik
önlemleri toplantısının devamı
kararlanıldı (Bu toplantı 9 Mart
1989'da Viyana'da başlamıştır). Öte
yanda da nükleer silahın yayması
konusunda NATO ve NATO ve
Varşova Paktı arasında başlayan
(35 devlet katılıyor) silahsızlanma
görüşmelerini seyrinin ve sonuçları-
nın bu toplantıya iletilmesi kararla-
ştırıldı. Viyana toplantısının anl
önemi, dünya politikasına insancıl
boyutu silinmez bir biçimde sık-
mış olmasındadır. Helsinki Sonuç Be-
lgesi'nde yer alan 7. ilke ile devletle-
r arasındaki insancıl ve diğer alanlar-
daki işbirliğini destekler 3. madda, bu
aydan daha 1993'de gerçekleştirilecek
bir başlangıçtır.

Ana Viyana'da yalnızca
bu hükümler ayrılmışlardır kalmadı.
Aynı zamanda arka "Viya-
na mekanizması" olarak tanıyan
devletler arasında insan haklarında
yana işbirliği üzerine hükümler de
benimsenmiştir. Örneğin bugün Türkiye,
ye, medeni, politik, ekonomik, so-
yal, kültürel ve diğer alanlardaki in-
san haklarına ilişkin yasalarını ve
yönetmeliklerini geliştirmek, ge-
çekleştirmek ve bu hakların kulla-
nımını garanti etmek yükümlülüğüne
girmiştir. Yine aynı şekilde, Türkiye,
bu hakları, ancak 1966 Yurttaşlık
ve Politika Hakları Konvansiyonu,
öteki insan hakları konvansiyon-
larını ihlal etmeyecek bir biçim-

de AGİK'te "konuşu bir uluslarara-
rı konferans düzenlemekte "suslan-
dıkları" inna koymuş bu belgenin
ülkemiz kamusal açıdan taşıdığı
anlam daha iyi anlaşılır.

Geleceğe doğru

Şu anda Kopenhag'da Viyana
toplantısı kararları gerektire, insan
haklarını temel alan toplantıların
ilkesini taşıyor. 29 Haziran 1990'da
biten oylan bu toplantının birincisi,
30 Mayıs 1989 - 23 Haziran 1989
arasında Paris'te yapılmıştı. Bu sü-
reç, 10 Eylül - 4 Ekim 1991'de Mon-
kova'da yapılacak toplantıyla de-
vam edecek.

24 Eylül - 19 Ekim 1990'da Pa-
ma de Mallorca'da AGİK'de kabul
edilen devletlerin de davet edilerek
Aldemir ilkelere göre toplantısı
yapılacaktır. 28 Mayıs - 7 Haziran
1991'de Krakow'da kültürel misin
sempozyumu gerçekleştirilecek.

Ne ki, AGİK sürecinin güdü-
müdeki önemli, yalnızca gerçekle-
ştirilen ve burada yer aldığı nede-
niyle sayılmayan ya da önde duran
toplantıların dileri gelmiyor. İki
kampın karşı karşıya durduğu du-
yadan yeni bir dünyaya ve yeni bir
Avrupa'ya geçişin, AGİK, gelece-
ğin en önemli temel binasında
burun olarak görüyor. Avrupa'daki
potansiyel sorunların, çatışmaların
kaynakları, artık, iki kupaş duşu-
ya arada dahada çeşitlenmiştir. Bu
arada NATO gibi, Varşova Paktı gi-
bi, çatışma politikası temelinde
oluşumlanmış olan güvenlik sistem-
lerinin bu yeni dünya yapı verebi-
lecek ne yapılar, ne de konuşuyor
yadı. Dahası, çevre sorunu gibi
insanlığın en önemli sorunları
insanlık başına yükseliyor. Bu nede-
ledir ki, AGİK sürecinin ilerletilmesi,
yani yapılacak toplantılar, ister
istemez bir zorunluluk haline geli-
yor.

Türkiye ve AGİK konferansı sü-
reci ise, başka bir yazının konusu.
Bir dahaki sayfa devam edilecek
umuduydu...

YENİAÇILIM

25. SAYI ÇIKTI

12 Eylül 1980'e Kadar TIP - TKP
İlkileri
A. Atalay
Günümüzde Kapitalizmin Ekonomi-
k Problemleri
M. Güler
Güçlü Bir Felsefe Eğitiminin Temel
Kuralları
A. Tımcın
İnsancıl, Demokratik Sosyalizme
Doğru
SBKP MK 28. Kongre Platformu

FAHİŞELİK - SAVUNMAK MI, MAHKUM ETMEK Mİ?

Çi Nimet Korkmaz

Fahişelik, 438. maddeyle (fahişeye teşviti edilmesi halinde suç durumunu aşan 2/3 oranında indirimini) öngören yasa maddesi) birlikte gündeme gelen tartışma yürüyor. "Fahişelik bir meslektir" diyen kadın hareketine yönelik bir soru da diyalizir buna.

"Evet, bu yasa maddesi insan haklarına aykırı. Bu maddeye karşın. Ben de karşıyım. Ama siz söylediklerinizle fahişeliği savunur konuma geliyorsunuz. Oysa fahişeliği kadını meta haline getiren. Fahişeliği kamyı çıkarak, fahişelik kurumunu ortadan kaldırmaya savunmak gerekir," diyor. Doğru yanla- rın olmasında birlikte savunma boyutuna- nı çok yitilmiş olan, aynı aynı dikatle düştürülmesi gereken noktaların dışarı bir sorun. Çarpışan pek çok rengi olduğu gibi, fahişeliği savun- mak, ne yönde mahkum emni mi tekindirki bir ikilem ilk bakışta doğur gelmiyor bana.

Bir sorun. Fahişelik ne zaman- dan beri var? Fahişelik ortaya çı- kış nedenleri nedir?

Toplumların gelişimine bakılır- zın zaman ilkel dönemlerde fahişeli- ğin bir mesleği varmış olduğu- yu görürüz. Aynı klanın üyesi kadın ve erkekler arasında kan bağı bu- lunmasa bile, cinsel ilişkileri ya- kladıkları cinslik tabusu dışında ne kadını ne de erkekleri cinsel yaşam- larından uzaklaştırır. Kimse kimse- nin sahibi olmadığında göre, eşel- tabular kadın cinselliğini kısıtla- madığına göre, çifte ahlak standardı olmadığında göre, para tanımlan- mada göre, aile kadın-koşu kadu- nu, iftisi-ifitisi kadın oynama ol- madığına göre, erkek egemen bir- uluşun, bir toplum ve aile varolu- ma-

Fahişelik erkeklerin talebi üzerine kurulmaştır. Fahişelik bir takım kadınların yalnızca kolay para kazanma isteği ile vücudunu bir meta olarak satması gibi basitçe açıklanamaz.

dığına göre fahişelik diye bir mes- leğin yokluğu çok doğur.

Fahişelik erkeklerin talebi üzerine kurulmaştır

Fahişelik ortaya çıkış ile stær- kil alınmış ortaya çıkış birbirine paralel. Ancak aile ile birlikte ka- dının cinselliği de pek çok etkiliği gibi kısıtlanmaya yok sayılma- ya başlıyor. Erkekler kadınlara soylar- ının devamı için evlenir hale ge- liyorlar. Bu dinlere de yansır. Ka- dın ve erkekten evlenmesi, aile kur- ması hep insan neslinin üretmesi ve tabii ki baba soyunun devamı an- cından önem alıyor. Kadın ve erkek- in aile içinde beraberliklerinden cin- sel olarak zevk almaları hiç önemli değil. Aksine günah bile. Kadının cinselliği öylesine baskı altına alın- mış ki, cinsellik kadını için öylesine mükadele durumdaki öngören kısıtla- rından anası Meryem kızının kızı- deni hamile kalıyor. Yani cinsel bir- lirme olmasın. Kadını için bu denli günah, pis, olan cinsellik er- kekler için çok önemli. Erkekler soylarının devamı için evlenirken zevk arasa olarak da fahişelere ve cinsilerine gereksinim duyuyorlar. Yani aile kadını ve diğer bir kadın, zevkle cinsel ilişki kurmanın günah olmadığı başka bir kadın aynı er- kekler tarafından yapılmaya başla-

nyor. Talep olmadan aza olma- dır. Fahişelik erkeklerin talebi ile ku- rulmaştır. Fahişelik bir takım ka- dınların yalnızca kolay para kazan- ma isteği ile vücudunu bir meta ola- rak satması gibi basitçe açıklana- maz. Fahişeliğin ortaya çıkışı ve gündüzde dok gelmesini sağlayan erkeklerin talebi, erkek egemenli- ğinin getirdiği bir sonuç.

Evet, fahişelik kadını meta- laştırıyor. Ama biraz da için bir başka yönüne bakalım. Ahıy! Özellikle bizim toplumumuzda yeggin bir aile kurma biçimi var. Görüldüğü- müdür. Görüldüğü için bir kadın bir takım meziyetleri; en önemlisi bekaret, güzelliği, ışıltılılığı, uyusluğu vb. güçleriyle tarandırıncı insan- ın eline sokulmuş kadın bir meta değil mi? Alın karışık veya başka pa- rasyıla satılan kadın meta değil mi? Anlaşılar ki evlenme çölü za- man görüldüğü kadında dikatli edile- nen meziyetleri önemli değil midir? Ne yazık ki erkek egemen bir to- plumda kadın her zaman bir meta, bir cinsel obje olarak görülmektedir. Aile kadın olarak nitelendirilen ve evlenmeye koşullanan, evlenmek için de her peyden öden bakiet, eli- ne erkek ile değenmiş namuslu ol- ması beklenen kadını fahişeden tek farkı var. Bu fark toplum tar- fından onaylanan bir biçimde (ev- lenme cinsiyetini) değil boyu aynı adına vucudunu, cinselliğini sat-

maştır. Namuslu kadın olarak kocasına boyun eğecek, cinselliğini yaşa- yamamak, kocası her in- diği an onun cinsel iste- klerini karşılayacaktır. Ev- liliği için tecrübelerin bu kadar yoğun olu- şuna yaşamak gerek. Erkek- egemen değerler kadın meta olarak görüyor, kul- lanıyor. Kimine evlenme cinsiyetini, kimine vas- kayla.

Erkek egemenliğin sonucu

Bir de yine erkek ego- men çifte ahlak anlayış

Fahişeliği kurumlaştırarak, ondan hedem eşgüdünör

kurumlaştırıyor. Hani ki "kadın- ın iftisi, erkek için kiti" ka- nıyım. Aile, burun gibi bir organ ol- manı gereken cinsel organ, ne hik- metse kadını namus simgesi olu- ruyordur. Kadını namuslu cinsel or- gandır. Kadını namuslu cinsel or- gandır. Erkeklerin namus ile cinsel organının pek ilustu var. Birden fazla kadına birlikte olman çarpık- lık, erkekte kanun. Erkek bundan fazla kadına birlikte olduğu için na- musuzlukla, kızgınlıkla hiç bir zaman suçlanmaz. Yapılan iş- lem aynı, ama eylemi yapış cinsel eşgüdün durum farklı. Erkek çar- pık, kadın (para karşılığı olmasa bile) fahiş. Erkek egemenliğin getirdiği bir sonuç daha.

Bugün kadınlardan nedon fahiş- e olukları az çok biliyoruz. Econo- mik zorluklar, çifte ahlak anlayış- ının getirdiği ve kadını fahiş- e danışım basarak başka bir yapış kuramamızı engelleyen toplumsal ya- sarlar, cinselliğini yapıyamasın ka- dınların bilinci olarak fahişelik yapıyorlar. Kadını yönelik bunca yasaklama varken fahiş- e diye nite- lenenim çok kolay. Kadın, sa- bakta güzel yapıyor, fiitir diğer-fahiş- e, alıngın karışıklığı kadın-fahiş- e. Or- nekleri uzantak olan. Toplumda en kabul gören, sonra duyusuna hoşgörülen fahişeler "kötü yola zorla düştürülen veya aç kaldığı, başka çaresi olmadığı, için bu iş- yapan fahişeler. Ama eğer bir fahi- şe mesleğini zevkle yapıyor- larsa o zaman tüm şüpheleri üzeri- ne öker. Acaba nedon kadını fahiş- e olarak görmeye talep eden erke- ker, erkek değerler savunur? Ka- dınları kolay- yor kazandırmak için de fahişelik yapıyorlar, yapıyorlar da.

Kolay para kazandırmak ne yaz- ık ki kolay köstürüp öngören in- san benliğinden. Geçmişte sosyaliz- min kalası dediğimiz ülkelerde yo- lurtulmuş, dolandırıcılık suçundan idam edildikleri - bunlar içinde KP üyeleri de var- varlığını duyduğum- da çok geçimiyim. Bu da yine sosyalist ülkelerde fahiş- e kurumları yitilince ondan ortadan kalkmış- ı halde fahişeliği yavaş kadınlara varlığını duyduğunda. Demek ki yalnuza kadınlardan ortadan kalda- mak yeterli olmuyor. Başka pek çok şeyi konyulmak, çözümlenmek gerek.

Erkek egemen bir toplumda fa- hişelik de, aile kadınlığı da kadın bir meta, bir cinsel obje olarak gör- üyor. Fahişeliği sorgular ve mahkum ederken aileyi de suçlama- m. Eğer iftisi kadınlara varsa bu, iftisi kadınlardan varlığını kay- naklanıyor.

Fahişeliği kurum ortadan kal- dırılacaktır, derse bu kurum yok olacaktı demek benzer yutirli değil. Bunun için öncelikle erkek egemen değerleri, çifte ahlak anlayışın, stærkil alınmış ortadan kaldırma- ya gerekli. Başka bir deyişle de, kadını cinselliği de diğer etki- lileri gibi kısıtlıyor, erkekten te- rapisiğini tanıtan, cinsel obje, nusa kuramına geçiren, diğerleri zınnen- niyi yoklamayla buna başlı olan- ır bir iki cins için de zevk ve fahiş- e olan cinsel ilişkilerin alın- satım ko- sunu yapılmadan cinsiyetli fahiş- eliğin ortadan kalkacağına inan- ıyor.

Bunlar benim düşüncelerim. Başka bir tartışmaya ne derim? *

Erkek egemen bir toplumda fahişelik de, aile kadınlığı da kadını bir meta, bir cinsel obje olarak sunuyor. Fahişeliği sorgular ve mahkum ederken aileyi de unutmamalı. Eğer iftisi kadınlara varsa bu, iftisi kadınlardan varlığından kaynaklanıyor.

Fahişeliği yapıyorlar, ondan hedem eşgüdünör

